

In en Om

het Humanistisch Verbond

Mededelingen voor de leden / no. 6

Naar de 25.000

Bovenstaand opschrift is in staat misverstand te wekken. Niemand zal in twijfel trekken, dat we er een aantal leden mee bedoelen, maar het kan slaan op het Verbond én op de Luisterkring. Het verschil is echter, dat, hoewel een dergelijk cijfer voor het Verbond beslist niet tot de onmogelijkheden behoort, het bereiken daarvan nog niet voor de deur staat, maar dat het aantal aanmeldingen voor de kring van luisteraars naar het humanistische woord zich in die richting beweegt en met een beetje inspanning ook spoedig bereikt kan worden.

Over dat ledental van het Verbond willen we toch nog wel iets zeggen. De groei is in 1958 geremd door de nieuwe contributieregeling, die bovendien net viel in de periode, die in de annalen der geschiedenis met het fraaie woord „bestedingsbeperking” aangeduid zal worden. Maar we hebben uit de cijfers van de laatste maanden de indruk, dat er weer schot in komt, al gaat het dan nog niet met sprongen omhoog. Er zijn echter gemeenschappen, die in de afgelopen maanden een toename van het ledental met 10 pct. mochten boeken, waar dan ook voor gewerkt is. Het kan dus, indien men er maar wat moeite, niet eens zo heel veel, voor doet.

Voor ons zelf zijn we er van overtuigd, dat ook de actie voor de Humanistische Luisterkring er niet vreemd aan is. De naam van het Verbond is overal in het nieuws geweest, in de kolommen van vele kranten zijn heftige debatten uitgevochten over ons recht op gelijke behandeling, en daarbij is ook over de toenemende betekenis van het humanisme het nodige gezegd.

Het is overigens opmerkelijk, dat men zich in de kringen van buitenstaanders over de voorgenomen aanslag op ons kwartiertje dikwijls meer heeft opgewonden dan vele leden van het Verbond zelf. Dat komt misschien, omdat men zich niet goed kan voorstellen, na al die jaren van regelmatige zondagmorgentoespraken, dat dit instituut zou kunnen verdwijnen. We hebben nu al zo lang van de gastvrijheid van de omroeporganisaties genoten, waarom zou dat nu ophouden?

Het is natuurlijk denkbaar, dat ook als onze wens naar eigen zendtijd op gelijke voet als de kerken niet wordt ingewilligd, er een vorm wordt gevonden die het mogelijk maakt, het geliefde kwartiertje te handhaven. Maar daar mag men beslist niet op rekenen en daar gaat het ook helemaal niet om. Het beslissende feit is,

dat in het ingediende ontwerp-omroepbestel er geen plaats voor is, dat er weer discriminatie is toegepast en dat uitzendingen, die voor honderdduizenden iets betekenen onmogelijk dreigen te worden gemaakt. Daartegen gaat ons protest en om dat protest vorm te geven, is de Humanistische Luisterkring opgericht. Een getal van 25.000 leden, hoe verheugend ook na enkele maanden van actie, is niet in overeenstemming met het getal luisteraars. We zijn er van uitgegaan, dat niet alleen ieder lid van het Verbond zich zou aansluiten, wat overigens nog niet eens het geval is, maar dat het tot de mogelijkheden behoorde, dat deze leden ook er vijf voor de Luisterkring zouden winnen. De naam van de actie „Geef ons de vijf” duidt dat voldoende aan.

De gemeenschapsbesturen weten sedert enige tijd, wie er in hun gemeenschap lid is en wie niet. Er mag op vertrouwd worden dat men alles in het werk zal stellen om in eigen kring het getal op te voeren en eventuele bezwaren te weerleggen. Want die blijken er hier en daar nog te bestaan tegen toetreding. Eén daarvan hebben we hierboven al besproken, men ziet de noodzaak er niet van in, want het zal zo'n vaart wel niet lopen. Als men dan maar bedenkt, dat het hier ook gaat om het prestige van het Verbond!

Bezwaar nummer twee ligt, hoe gek dat misschien ook klinkt, op financieel gebied. Lid worden van de Luisterkring betekent een verkapte contributieverhoging van, schrik niet, f 1 per jaar. Dat abonnee's op het Woord van de Week die gulden weer terugontvangen door verlaging van de abonnementsprijs van vier op drie gulden, wordt daarbij vergeten.

Durft iemand echter werkelijk in ernst te beweren, dat die twee cent per week hem ervan weerhouden lid te worden? En hoe stelt men zich eigenlijk de financiering van deze actie voor? Heeft men enig idee, wat zelfs zo'n bescheiden poging tot publiciteit, die paar schuchtere advertenties, het inschrijven van leden en de daaraan verbonden administratieve werkzaamheden wel kosten? We zullen graag te zijner tijd eens een overzicht verstrekken van alle daaraan verbonden kosten, maar het valt ons menigmaal op, hoe tal van leden dit soort zaken onderschatten. Laat men maar eens bij een bevriende zakenman gaan informeren, wat een beetje behoorlijke reclamecampagne wel kost.

We twijfelen er niet aan, dat als we gebruik konden maken van de moderne middelen der publiciteit en er dan ook nog liefst een prijsvraag aan konden verbinden, het ledental van de Luisterkring enige malen groter zou zijn dan op dit ogenblik. Maar we dachten ook, dat het niet nodig is, als tenminste ieder lid begrijpt waarom het gaat. Want het kost niet de minste moeite om iemand te bewegen zich aan te sluiten, u hoeft er geen zware gesprekken over te voeren, alleen maar hier en daar aan te bellen.

We willen hier nog eens afdrucken, wat onze voorzitter op het Rotterdamse congres heeft gezegd:

„Vandaag gaat een oproep uit tot het stichten van een humanistische luisterkring. Geen nieuwe omroepvereniging, maar een groep van vrienden van het humanistische woord in de radio. Voor één gulden kan ieder, die dit woord niet uit de radio missen wil, zich aansluiten. Ik verwacht dat het er duizenden zullen zijn. Neen, tienduizenden! Als elk lid er vijf aanbrengt, dan zijn we op de goede weg. Men heeft ons uitgedaagd. Men wil ons verdrijven van een terrein, waarop wij nu meer dan twaalf jaar gewerkt hebben, waarop wij een taak, een zegenrijke taak vervullen voor honderdduizenden. De Luisterkring is daarop het antwoord. Deze actie doet een beroep op al onze vrienden. Van nu af aan is voor ons de allereerste taak: vijf leden van één gulden voor de Luisterkring. Van nu af aan is ons devies: Geef ons de vijf! Want met die handen moeten wij het werk doen.”

Die 25.000 zullen er wel komen. Maar het kunnen er veel meer zijn, en daar kan ieder van ons het zijne toe bijdragen.

Th. P.

Een nieuwe uitgave

Dezer dagen is van de pers een nieuwe uitgave van het Verbond gekomen. Schrijver is onze algemeen voorzitter, Dr. J. P. van Praag en de titel luidt: „De dag ligt nog voor ons”. De schrijver noemt het een schets van een humanistisch wereldbeeld. We menen dat aan dit eenvoudige geschrift grote behoefte bestaat, niet alleen om door ieder lid gelezen te worden en aan belangstellenden ter hand gesteld, maar ook omdat het uitstekende discussiestof bevat voor onze gespreksbijeenkomsten.

Vraag er uw besturen naar, zij nemen graag bestellingen op!

De H.J.G. en haar plannen

In het vorige nummer van „In en Om” heeft een artikel gestaan onder de titel „Wat gaan ze doen?” We drukten toen een beschouwing af, die we hadden aangetroffen in het blad van de H.J.G. „De Libertijn”, van de hand van twee H.B. leden van die organisatie, Hartemink en Thoomes. Hoewel we uitdrukkelijk vermeldden, dat het betreffende artikel van 2 H.B. leden was, stellen de schrijvers er prijs op, dat we er nog eens op wijzen, dat het hier een particuliere opvatting betrof en geen mening van het gehele hoofdbestuur. Aan dat verzoek is hiermede voldaan.

Zorgt er voor, dat iedere luisteraar naar het humanistische woord lid wordt van de Humanistische Luisterkring. Ook uw huisgenoten.

Levensavond onder geestverwanten

Toen ik nadacht over problemen van bejaardenzorg, het onderwerp waarover ik met u zal spreken, herinnerde ik mij een poos geleden een voor mijn gevoel bijzonder fraaie schets te hebben gelezen van de ouderdom.

De beschrijving was van de hand van Prof. Rümke, die de gegevens daarvan ontleende aan een boek van Stanley Hall, die zijn ervaringen had opgeschreven toen hij zelf de 70-jarige leeftijd had bereikt. Het beeld dat hij opriep zag er ongeveer als volgt uit: Het seizoen is gesloten, maar men is nog gebleven. Het is wel leeg geworden, vele oppervlakkige kennissen die men gemaakt heeft, ook goede vrienden, zijn al vertrokken. Met de enkele mensen die er nog zijn, ontstaat een merkwaardig gemeenschapsgevoel. Men is alleen, gelegenheid tot verstrooiing is er niet meer, men kan niet meer in de wereld uitgaan. Deze onverbiddelijke onmogelijkheid wordt misschien aanvaard, hoewel na enig moppen, waarom die of die gelegenheid niet kon openblijven. Het weer wordt killer. Hield men tevoren geen rekening met de temperatuur van het water als men aan zee was, nu moet men de goede dagen uitzoeken. Deze aanvaarde beperking der mogelijkheden, geeft een ongekend gevoel van vrede, dat men in het volle seizoen niet kende.

Er is een diepere rust gekomen, de mens keert zich meer en meer naar binnen, hij mijmert over het afgelopen seizoen, hij ziet de betrekkelijke waarde van allerlei genoegens. Niet alleen brengt hij zijn tijd door met terugkijken, er ontstaan ook plotseling nieuwe belangstellingen. Hij leest meer, hij geeft zich meer tijd te denken over problemen, die hij slechts vluchtig voorbijging. Nieuwe inzichten dagen in hem op. De interesses worden zuiverder en meer algemeen menselijk. Hij gaat zich interesseren voor de levens van de bevolking om hem heen. In het gewoel van het seizoen had hij er niet veel oog voor gehad. Hij ziet een echtheid in de eenvoudige levens die hem vroeger ontging.

Heeft hij het voorrecht niet alleen te zijn gebleven, maar is hij na de sluiting van het seizoen samen met de vrouw die zijn leven deelt, dan ontstaan er andere gesprekken en vernieuwde belangstelling voor het leven van de ander. Ook daarin niet afgeleid door het geroes van het hoogseizoen, bereikt hij nu dieper inzicht en toenadering. Komen vrienden of kinderen een enkele maal op bezoek, ook dan, in deze eenzaamheid wekt dit een andere vorm van beleving. De man, die eerst erg tegen de grauwe eentonigheid van deze dagen opzag begint langzamerhand in de nieuwe ervaring een geheel nieuw plezier te krijgen. Hij spreekt er misschien wel teveel over, hij prijst het na-seizoen als het beste van alle tijden, hij overdrijft een beetje en ziet niet geheel zuiver meer hoe het leven te voren was. Maar wat geeft dat; hij leeft, op een nieuwe manier.

Tot zover de ouderdom gezien door de ogen van Stanley Hall. Het geeft een beeld van de oudere mens die in staat is in de periode van grotere eenzaamheid in zijn leven vrede en geluk te vinden.

Het lijkt mij onze plicht, er naar te streven voor een ieder in deze levensperiode een dergelijke ontwikkelingsgang mogelijk te maken. Noodzakelijk daartoe is natuurlijk de bevrijding van de zorg voor het dagelijks brood en van de angst voor gebrek aan verzorging bij ziekte en invaliditeit. Maar het is net zo noodzakelijk het geestelijke klimaat te scheppen waarin rust en vrede kan worden gevonden.

Het is nog niet lang geleden dat – min of meer – vanzelfsprekend de oudere mens in het gezin van zijn naaste familie werd opgenomen. Onze nog geldende burgerlijke wetgeving gaat er

ook nog van uit dat men zich van de zorg voor de naaste verwant kan kwijten door deze in zijn eigen huis op te nemen.

Nu wil ik bepaald niet zeggen dat op deze manier het zo even geschetste ideale beeld niet zou kunnen worden bereikt. Het dagelijkse contact, in het gezin met kinderen, kleinkinderen kan voor alle betrokkenen veel waardevoels leveren. Maar de moeilijkheden die bij langdurige voortzetting van dergelijke situaties kunnen ontstaan moet men beslist niet onderschatten.

Men spreekt tegenwoordig veel over het bejaardenprobleem. Hoe komt dit?

De mensen worden steeds ouder en dus komen er steeds meer oudere mensen. De validiteit en de inschakeling in het arbeidsproces wordt zoveel mogelijk bevorderd. Er wordt naar gestreefd, de oudere mensen zolang mogelijk onafhankelijk te houden.

De bewegingsmogelijkheden van de jongere mensen over de gehele wereld zijn enorm toegenomen. Families waarvan de leden verspreid over de aardbol wonen zijn niet zeldzaam. Maar bovenal schept de zorg voor de huisvesting zelfs voor kleine gezinnen de grootste problemen.

Wat kunnen wij nu doen om te trachten de bejaarde mens een zo gelukkig en vredig mogelijke levensavond te bezorgen? Het allereerste begin daarvan is de zorg voor een doelmatige huisvesting en verzorging.

Ik moet u nu – al zal ik mij daarin tot het uiterste beperken – enkele getallen noemen ter illustratie van de omvang van deze taak. Er zijn omstreeks 900.000 inwoners van ons land ouder dan 65 jaar. Indien ik er nu eens vanuit ga dat 10 pct. (een lage schatting) daarvan in moeilijke omstandigheden leven en niet op andere wijze kunnen worden verzorgd, dan zijn er omstreeks 90.000 bejaarden die dringend wachten op de nodige huisvesting en verzorging. Het aantal op dit ogenblik in z.g. rust- en pensioentehuizen beschikbare plaatsen belooft ongeveer 67.500, zodat er al 22.500 plaatsen tekort zijn. Als we dan rekening houden met een te verwachten toename van de bevolking, dan zouden er volgens de deskundigen op dit terrein in 1970 een 30.000 en in 1980 ruim 50.000 plaatsen ontbreken. Hier komt nog bij dat werkelijk niet kan worden gezegd dat de 67.500 beschikbare plaatsen alle voldoen aan de eisen die wij daarvoor zouden moeten stellen. Ik denk hierbij b.v. aan die huizen en instellingen waarin de bewoners vaak met een aantal personen in te kleine ruimten, zowel overdag als 's nachts moeten verblijven, en waar de mogelijkheden tot behoorlijke vrijheid van beweging ernstig zijn beperkt.

Het is dan ook niet verwonderlijk, dat de laatste jaren veel geschreven en gedacht wordt over de eisen waaraan huisvesting voor bejaarden moet voldoen en dat de z.g. bejaardencomplexen overal in het land als paddestoelen uit de grond opschieten, waarbij overheden in ruime mate steun en hulp bieden en verschillende organisaties zonder winstbejag hun medewerking verlenen.

Wat is nu een goed bejaardencomplex?

Tegenwoordig meent men dat huisvesting en verzorging van bejaarden op de beste manier kan gebeuren door grotere of kleinere pensionatehuizen te bouwen met op z'n hoogst 250 plaatsen, waarbij dan nog een aantal zelfstandige ééngezinshuizen worden geplaatst die gemakkelijk zijn te onderhouden. Op deze wijze zou een ook economisch verantwoorde exploitatie worden verkregen, wat dus direct betekent dat de verzorgingskosten zo laag mogelijk zullen zijn. Een allereerste eis is: voor een ieder een eigen kamer – ik kan daar niet genoeg de nadruk op leggen. Daarnaast behoort, behalve voor een goede voeding, ook gezorgd te worden voor goede verpleging bij ziekte. Er is dus een moderne ziekenafdeling nodig. Tenslotte moet er zoveel mogelijk gelegenheid voor allerlei vormen van ontspanning en bezigheid aanwezig zijn.

Ik heb wel eens de opmerking gehoord, dat op deze manier mensenpakhuizen zouden ontstaan en dat daardoor juist het isolement van de oudere mens wordt bevorderd.

Ik geloof, dat dit niet behoeft te gebeuren, maar dan moet er ook voldaan worden aan een voorwaarde die ik als de allerbelangrijkste beschouw en dat is deze: dat de leiding van dergelijke complexen er voortdurend op bedacht is dat alle bewoners volledig bewegingsvrijheid behoren te hebben en te behouden.

Een belangrijk deel van de Nederlandse bevolking behoort niet tot een kerkgenootschap en een nog groter deel wil – hoewel mogelijk formeel wel bij een kerkgenootschap aangesloten – niet geacht worden daarbij te behoren. Het percentage onkerkelijken was bij de laatste volkstelling 17 pct. Indien ik – en daarmee zijn wij aan de bijzondere lage kant – dit percentage toepas op het getal van 22.500 nu al naar plaats zoekende bejaarden, dan zouden er al ruim 3800 buitenkerkelijke bejaarden een plaats behoeven. Het is zonder meer duidelijk dat in werkelijkheid deze groep veel groter is. Ik heb er zojuist over gesproken dat het een eerste eis is om elke bejaarde een zo gelukkig en vredig mogelijke levensavond te verschaffen. Daartoe behoort het scheppen van een eigen en harmonisch levensmilieu. Nu is het zo, dat er van de zijde van kerkelijke organisaties diverse instellingen zijn die voor een elk openstaan en dat er ook z.g. neutrale en algemene tehuizen bestaan die zonder onderscheid van de gezindte een ieder opnemen.

Toch wordt er daardoor niet voor een ieder voldaan aan de wenselijkheid van een eigen harmonisch milieu. Ik ben er van overtuigd dat naast kerkelijke en neutrale organisaties de humanistische beweging in Nederland op dit gebied een grote taak heeft.

De oudere mens gaat bij een toenemende eenzaamheid meer en meer behoefte gevoelen aan gemeenschap, een gemeenschap van gelijk gezinden en gelijk denkenden. Het gaat hier niet alleen om gezelligheid, hoewel ook het partijtje biljart of bridge een belangrijke functie vervult. Ik denk hier aan de gemeenschap die van zijn leden offers en hulp, steun en bijstand vordert. Een gemeenschap ook die zijn leden door gemeenschappelijke overtuigingen en idealen bindt en op die manier het leven inhoud geven kan.

Vervolg op pag. 3

Abonneert u op „Het Woord van de Week” het orgaan van de Humanistische Luisterkring.

Als u al lid bent van de kring, kost u een jaarabonnement slechts f 3,-.

Steunfonds Praktisch Humanisme

In de vakantieperiode hebt u hopelijk nieuwe kracht opgedaan.
Versterkt u op uw beurt het steunfonds Praktisch Humanisme.
U weet toch, dat per jaar honderden mensen (leden en niet-leden) aan het Humanistisch Verbond steun vragen in hun geestelijke moeilijkheden?
Het Steunfonds stelt zich ten doel dit werk financieel mogelijk te maken.

Stort uw bijdrage op postrekening 14632, Hollandse Bank-Unie, N.V. den Haag
ten name van Steunfonds Praktisch Humanisme.

De vaart zit er in

Waarschijnlijk is het velen ontgaan, dat de Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme al weer bijna twee jaar bestaat. Dat was een aanlooptijd, waarin weinig bekendheid aan zijn bestaan kon worden gegeven. Dit stadium is echter voorbij. Er wordt danig aan de bel getrokken, en niet alleen deuren, maar ook beurzen gaan open. Bijna f 20.000 aan ontvangsten in de periode van 1 januari tot 1 september is geen kleinigheid. Daar staan vrijwel geen uitgaven tegenover. In diezelfde periode een te verwaarlozen bedrag van omstreeks f 46. De gevers kunnen er derhalve van verzekerd zijn dat hun bijdragen niet verloren gaan aan financiering van kostbare apparaten. Hoe de Stichting werkt zullen we u, om geen conflict te krijgen met de redactie, bij stukjes en beetjes vertellen. Dit keer graag drie opmerkingen.

Wat beoogt de Stichting?

Volgens artikel 2 van de Stichtingsakte het ondersteunen van het geestelijk werk onder buitenkerkelijken. Een breed terrein van landelijk, gewestelijk en plaatselijk werk. Dat op dit moment in de eerste plaats gedacht wordt aan het landelijk georganiseerde werk van de geestelijke verzorging zal niemand het bestuur van Stichting euvel duiden, al is duidelijk dat ook andere

vormen van werk voor subsidiëring in aanmerking komen zodra het fonds meer kapitaalkrachtig is.

Op het terrein van de geestelijke verzorging gebeurt thans reeds meer dan menigeen denkt. In 1958 vroegen meer dan drieduizend mensen aan één van de 150 geestelijke raadslieden of ziekenbezoekers van het Humanistisch Verbond steun bij hun geestelijke moeilijkheden. Ook al geschiedt dit werk meestal door vrijwilligers, die grote offers in tijd brengen, toch zijn er nu al duizenden guldens per jaar mee gemoeid. Het Steunfonds wil het bestaande werk en uitbreiding daarvan mogelijk maken.

Tot wie richt zich het Steunfonds?

In beginsel tot iedereen die sympathiek staat tegenover het werk van het Verbond en in staat is daarvoor een bedrag ter beschikking te stellen. Dat zijn dus wat de sympathie betreft, alle leden van het Verbond. De praktijk van de afgelopen zes maanden leert dat daaronder heel wat zijn die bereid en in staat zijn boven hun contributie aan de gemeenschap vrijwillig nog een bedrag af te staan.

Maar ook buiten de kring van leden bevinden zich mensen, die het fonds willen steunen. Ook dat is een praktijkervaring. Het bestuur

van het Steunfonds is er zelfs van overtuigd, dat die groep zo omvangrijk is, dat zij in de eerste plaats daarop haar aandacht wil richten.

Omdat in de benadering van deze groep heel veel tijd gaat zitten en het bestuur van het Steunfonds nu reeds jaarlijks een bedrag wil uitkeren is kortgeleden een beroep gedaan op de gemeenschappen. Het is een bewijs voor de goede geest in het Verbond, dat een respectabel aantal gemeenschapsbesturen onmiddellijk medewerking hebben toegezegd.

Wat verwacht het Steunfonds van de Gemeenschap?

Het is beslist niet de bedoeling dat enig ander werk van een gemeenschap wordt achtergesteld bij het Steunfonds. Het Verbond moet blijven groeien in ledental, de luisterkring-actie verdient aandacht. Plaatselijk werk moet worden begonnen of uitgebreid. Subsidies aan andere humanistische organen kunnen niet worden ingetrokken.

Daarom vraagt het Steunfonds geen bijdrage uit de gemeenschapskas, tenzij een gemeenschap over kapitalen beschikt, maar dat lijkt ons twijfelachtig.

Ziehier wat een aantal gemeenschappen reeds mededeelden omtrent hun plannen voor de komende maanden.

Een gemeenschap organiseert vóór 1 januari a.s. een bijzondere feestelijke bijeenkomst waarvan de opbrengst geheel ten goede komt aan het Steunfonds. Een andere gemeenschap zal op de bijeenkomsten, waarop over het praktische werk van het Verbond gesproken wordt, een extra bijdrage vragen van de aanwezigen. Weer een andere gemeenschap organiseert een zakjes-actie. Leden en belangstellenden ontvangen thuis een zakje waarin een bijdrage kan worden ingesloten, vergezeld van de mededeling dat het zakje over enkele dagen zal worden opgehaald. Weer een andere gemeenschap zal bovendien in zijn plaatselijke orgaan regelmatig aandacht aan het Steunfonds besteden. Nog een andere gemeenschap beschikt over een groot aantal adressen van belangstellenden en zal deze groep ten behoeve van het Steunfonds benaderen.

Zo kunnen we doorgaan, maar het is ongetwijfeld voldoende om gemeenschappen, die nog geen vastomlijnde plannen hebben, op weg te helpen. Het steunfonds is ervan overtuigd dat het kan rekenen op de fantasie van de gemeenschapsbesturen.

Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme

Vervolg van pag. 2

Een gemeenschap waarin de eerbiediging van elkaars persoonlijkheid en persoonlijke overtuigingen voorop staat.

Het zijn niet alleen diegenen die zich door het belijden van dezelfde godsdienst aan elkaar gebonden voelen. Ook velen die geen godsdienstige overtuiging hebben, maar zich evenwel op de grote levensvragen bezinnen, willen hun overtuiging onder gelijk gezinden beleven, zonder belemmeringen voor hun persoonlijkheid en zonder aanstoot te geven aan andersdenkenden.

Het gaat zeker niet alleen om de bevrijding van zorg die het moderne pensiontehuis kan geven. Niet alleen om de vrijheid door het bezit van een eigen kamer. Het gaat om een harmonische en veilige omgeving, om de waarden van elkaar, om de gemeenschappelijke zorg voor en met elkaar, kortom, om het geestelijke klimaat waarin het grote spook van de vereenklaring kan worden bestreden en de door Prof. Rümke geschetste ontwikkelingsgang kan worden bevorderd. Hoe fraai de huisvesting en de verzorging ook is: zonder mogelijkheid van levend contact met gelijk gezinden, zonder levend

besef er te zijn voor en met elkaar, blijft het leven voor een groot deel zonder inhoud. Ik hoop dat u begrijpt dat voor vele bejaarden het leven onder geestverwanten van wezenlijk belang is en dat ook hieraan bij de bejaardenzorg moet worden gedacht.

De A. H. Gerhard Stichting is voor dit doel door het Humanistisch Verbond en de Vrijdenkersvereniging „De Vrije Gedachte” opgericht en zij verricht op dit terrein een stuk praktisch humanistisch werk. Het eerste bejaardencomplex, het A. H. Gerhardhuis te Amsterdam, is kort geleden officieel geopend en er zullen er meer volgen. Dit werk staat nog aan het begin en het kan zoals zoveel humanistisch werk, niet op langdurige ervaringen en tradities steunen. Dit is natuurlijk een verzwarende omstandigheid enerzijds, maar anderzijds een feit dat ons dwingt tot voortdurende bezinning en overweging: hoe op de beste wijze het levensgeluk van de oudere mens kan worden bevorderd.

Mr. M. Knap

(Radiolezing, uitgesproken voor de AVRO, op 8-6-1959 en ontleend aan het Woord v. d. Week d.d. 7 juni 1959.)

Lezingen A.V.R.O.

Te beginnen met 6 oktober a.s. worden in het vervolg de lezingen voor de A.V.R.O.-microfoon gehouden op de eerste dinsdag van de maand, van 16.00 tot 16.15 uur.

Testamentaire Beschikking

Degenen die het Humanistisch Verbond willen gedenken bij testamentaire beschikking, verzoeken wij daartoe de volgende vorm te kiezen:

‘Ik vermaak aan het Humanistisch Verbond te Utrecht, de som van uit te keren binnen maanden na mijn overlijden, vrij van alle kosten en rechten’.

Humanistische luisterkring

Het woord van de week

Als u dit nummer van „In en Om” in handen krijgt, zijn we op weg naar de 25.000. Dat is veel, maar nog lang niet genoeg. Willen we enige indruk naar buiten maken, dan moet dit getal nog enige malen worden vermenigvuldigd.

Het motto voor deze actie luidt: „Geef ons de vijf!” Ieder lid wint er vijf leden bij en we zijn waar we wezen willen.

U hoeft het niet bij één inschrijving per gezin te laten. Het aantal telt, dus ook de huisgenoten, voorzover meerderjarig, kunnen lid worden.

Het aantal abonnees op het blad van de luisterkring is in de laatste tijd sterk gestegen en sedert september 1958 verdubbeld. Zij die zich nu abonneren voor 1960 en hiervoor f 4,- storten of overschrijven op postrekening no. 58 t.n.v. de Humanistische Luisterkring „Het Woord van de Week” met vermelding „Nieuw abonnee” 1960 - ontvangen alle nog verschijnende nummers gratis. Een zeer goede gelegenheid dus om zich nu te abonneren en daardoor

in het bezit komt van de tekst van de radiolezingen.

Niet alleen in Nederland telt de Luisterkring leden. Er werden ook aanmeldingen ontvangen uit België, Italië, Spanje en zelfs uit de Verenigde Staten.

Misschien heeft u tot nu toe verzuimd zich als lid van de Luisterkring aan te melden? Dat kan per briefkaart aan Oudegracht 152 in Utrecht, als u naast de porto één gulden aan postzegels bijplakt of op giro 58 ten name van Humanistische Luisterkring, Utrecht.

De Luisterkring is geen nieuwe omroepvereniging, maar een groep van luisteraars, die uitdrukking willen geven aan hun overtuiging, dat de humanisten recht hebben op eigen zendtijd op dezelfde voet als dit in het ontwerp-omroepbestel voor de kerken is geregeld.

Voorzittende leden van omroepverenigingen hebben door lid te worden van de Luisterkring duidelijk te kennen gegeven, dat zij het met deze actie eens zijn. Lid zijn van een be-

staande omroeporganisatie is dus geen beletsel om zich bij de Humanistische Luisterkring aan te sluiten.

De actie voor de Luisterkring heeft het Verbond in het nieuws gebracht. In de zomermaanden zijn meer leden tot het Verbond toegetreden dan sedert jaren het geval is geweest.

Alle leden van „Humanitas” en dat zijn er 13.000, hebben in hun blad een kaart gevonden tot aanmelding bij de Luisterkring. Als u er één weet te wonen, ga dan eens vragen, of de kaart al verstuurd is of neem haar mee.

Opbouwfonds steunt ons werk

Het Humanistisch Verbond heeft voor de financiering van zijn werkzaamheden meer nodig dan alleen de contributies van zijn leden. De begroting voor 1959 vertoont een verschil van niet minder dan f 35.000,- tussen de geraamde uitgaven en de ontvangsten uit contributies en rente. En dan moet nog allerlei werk blijven liggen om het tekort niet nog groter te doen zijn.

Giften tot ieder bedrag zijn ons welkom! De girorekening van het Humanistisch Verbond is 304960, Utrecht. De verantwoording van de binnengekomen giften geschiedt regelmatig in „In en Om” onder vermelding van het bedrag en de initialen van de schenker. Bovendien ontvangen zij, die een bedrag van f 10,- of meer storten, een door de penningmeester persoonlijk getekende ontvangstbevestiging.

OPBOUWFONDS

Derde verantwoording over 1959 over de maanden mei, juni, juli en augustus 1959.

J. R. v. D. te G. f 250,-; H. J. v. B. G. te A. f 25,-; P. L. K. L. te A. f 5,-; J. S. te Z. f 10,-; E. A. B. t. S. A. te A. f 15,-; C. H. v. B. te A. f 10,-; J. v. d. L. te A. f 2,-; J. T. M. L. te A. f 10,-; K. K. te H. f 5,-; E. N. te A. f 15,-; J. R. v. D. te G. f 250,-; C. H. S. te D. f 188,61; A. v. d. B. te W. f 243,-; J. B. te N. f 51,12; J. v. d. W. te G. f 10,28; J. C. A. K. te U. f 5,-; J. S. te Z. f 10,-; R. D. B. te G. f 100,-; N. G. U. te B. f 10,-; J. H. v. d. L. te A. f 1,-; M. J. M. te E. f 10,-; T. A. de K. te A. f 25,-; J. P. te V. f 12,-; J. S. te Z. f 10,-; R. D. B. te G. f 200,-; L. Z. L. P. te L. f 10,-; M. den H. te D. f 5,-; J. van den L. te A. f 1,-; J. S. te Z. f 10,-; L. M. te G. f 25,-; C. H. S. te D. f 202,35; A. v. d. B. te W. f 132,-; A. J. B. te E. f 12,88; J. B. te N. f 66,66; J. A. v. d. W. te G. f 20,79; C. B. te H. f 4,50; W. G. te Z. f 2,52; M. J. W. te O. f 7,70.

Volgens vorige verantwoording f 1992,19, bij f 1973,41; totaal f 3965,60.

Garantiefonds uitbreiding Geestelijke Verzorging, totaal t/m augustus 1959 f 1000,-.

Darwinherdenking

van de Gemeenschap Den Haag op 17 en 18 oktober in Den Briel in „De Zeemeeuw”

Kosten ± f 8,- exclusief de reis. Als sprekers treden op: J. de Kadt over de vooruitgangsgedachte in de sociologie en de politiek; dr. V. W. D. Schenk over de evolutiegedachte in de psychologie; dr. C. van Rijsinge over de evolutieopvattingen van Darwin. Voorzitter en inleider van deze bijeenkomst is de gewestelijke voorzitter drs. F. P. Huygens.

Men verwacht behalve Haagse leden ook deelnemers uit de beide gewesten van Zuid-Holland. Inlichtingen verkrijgbaar bij de secretaresse van Den Haag: Mevr. A. van den Noordaa-van der Meer, Sweelinckstraat 33. Tel. 070-324088.

Nieuws uit de gemeenschappen

Bussum, Hilversum en Laren/Blaricum organiseren een gewestelijke dag voor de gemeenschappen in het Gooi en Utrecht, en wel op 11 oktober in het mooie gebouw van de Singer Foundation in Laren. Elders vindt u het programma afgedrukt, dat een groot bezoek wetigt.

Wat Laren betreft, we hebben de vorige keer deze gemeenschap onrecht gedaan door te vermelden, dat men daar ook huiskamerbijeenkomsten was gaan beleggen en de waarde van het gesprek in kleine kring ontdekt had. Die ontdekking blijkt al lang geleden gedaan te zijn, want deze vorm van samenkomst wordt in het schone Gooise dorp al jaren beoefend. Waarmee wij hen alleen maar geluk kunnen wensen, met onze verontschuldiging voor onze onwetendheid.

Soest/Baarn vierde op 20 september haar 10-jarig bestaan met een middagsamenkomst in het gebouw van de Protestantenvond, waardoor tevens van het orgel gebruik gemaakt kon worden. Spreker was de Verbondsvoorzitter. Zo langzamerhand behoort deze gemeenschap met zijn bijna 90 leden niet meer tot de kleinen.

En wist u dat ze er al 250 Luisterkringleden hadden, waaraan de activiteiten van 1 lid niet vreemd zijn? Een voorbeeld om na te volgen!

De leden in Den Haag en omgeving wacht een interessante bijeenkomst gedurende het weekeinde van 17 en 18 oktober. In de jeugderbierg „De Zeemeeuw” in Den Briel vindt een Darwinherdenking plaats. Voor belangstellenden verwijzen wij naar een berichtje hierover op een andere plaats.

Utrecht is het drukke seizoen ingegaan met een werkersbijeenkomst in het Erasmushuis. Plannen werden gemaakt en toegelicht en ook de gezelligheid kreeg een plaats.

Doetinchem gaat het deze winter eens proberen met elke maand een instuifavond. Veel succes, ook met de andere bijeenkomsten, die enkele malen samen met de „Vrije Gemeente” plaatsvinden.

Omdat we op dit ogenblik van de andere gemeenschappen nog geen nieuws binnenhebben, kunnen we ook niets meer opdissen. De besturen vergeten toch de redacteur van „In en Om” niet hun blaadjes en mededelingen te sturen?

Extra aanbevolen

Gewestelijke dag op zondag 11 oktober a.s. in Laren N.H. in de Singer Foundation.

Aanvang 10 uur, einde ± 17 uur.

Programma:

Om 10 uur ontvangst in de foyer, waar men een kopje koffie kan drinken. Opening om 10.30 uur met een kort woord van welkom door de voorzitter van de gemeenschap Laren/Blaricum, waarna dr. A. Saalborn een inleiding zal houden over „De vrijheidsgedachte in de letterkunde”. Hij zal dit illustreren door voor te dragen fragmenten uit Sophocles’ „Antigone”, uit Schiller’s „Don Carlos” en uit Sartre’s „De wegen der vrijheid”.

Hierna pianomuziek en voordracht uit Frederik van Eeden’s „De Broeders” door mej. Wouters.

Pauze om 13 uur, opeten van meegebrachte boterham in restaurant „De Hertenkamp”. Men kan daar ook zonder boterham terecht.

Na de pauze keuze uit drie mogelijkheden: a. een wandeling met een gids, b. bijwoning van

het bekende grammofoonplatenconcert in de muziekzaal van het Singer gebouw of c. bezoek aan het Museum met rondleiding.

Om 16.30 uur komen alle deelnemers nog eens bij elkaar, mej. Wouters zal iets voordragen en de voorzitter van één der organiserende gemeenschappen spreekt een kort afscheidwoord.

Kosten per persoon f 1,- extra voor museumbezoek of platenconcert f 0,30.

Leden van het gewest Utrecht/Het Gooi krijgen hierover een circulaire, welke ook aan belangstellenden toegezonden zal worden. Uit andere gemeenschappen, b.v. Amsterdam, Haarlem enz. is men van harte welkom.

N.B. Voor kinderen is deze dag ongeschikt.

Nadere inlichtingen kan men krijgen bij de secretaresse van het gewest: Mevr. E. van Riet, Park Welgelegen 23, Driebergen, tel. 03438-2637 en bij de heer J. Proost, secr. gemeenschap Laren/Blaricum, Trompstraat 40 te Huijzen (N.H.) tel. 02952-1066.